

KUKÁTKO

ZPRAVODAJ XVI. KRAJSKÉ SOUTĚŽNÍ
PŘEHLEDKY INSCENACÍ HER PRO DĚTI

RAKOVNÍK 1989

4

HODNOCENÍ ODBORNÉ POROTY

Se hrou předního českého spisovatele, pišícího pro děti a mládež, otce řady populárních postaviček z televizních Večerníčků, Václavem Čtvrtkem, se představil v pátek na rakovnické přehlídce DS Tyl z Kutné Hory. Zvolili si k tomu s dávkou odpovědnosti k dětskému divákovi hru "Malá zlá kouzelnice". Jde zde o dějově bohatý příběh o vítězství lásky nad sobectvím a zlem. Autor šťastně čerpá z odkazu tradičního pohádkového prostředí a ideu hry tlumočí prostřednictvím vyhocených dramatických a divadelně vděčných situací. Úprava, provedená Petrem Janišem, se snažila zjasnit místy zbytečnou překombinovanost a dílčí schematismus.

Režie, které se ujal Jiří Janoušek, bojuje cílevědomě o moderní divadelní tvar. Vyznačuje se řadou vtipných režijních nápadů, které funkčně slouží inscenačnímu záměru. Vše se odehrává na otevřené scéně jako divadlo na divadle. Velkým kladem představení je nepopisná, funkčně znaková, stylizovaná scéna i výborně vypovídající kostýmy, což obojí zdravě podporuje rozvoj dětské fantazie. Obdobně jsou řešeny vícevýznamové rekvizity. Výraznější akcentování uzlových dějových situací a jejich přesné stanovování by zpřesnily podmíněčnost a věcnou náplň jednání jednotlivých postav. Právě zde se objevují možnosti pro další rozvíjení smysluplné náplně hereckého jednání. Rezervy se objevily i v otázce sdělné srozumitelnosti.

Představení plně zaujalo a připravilo vděčnému dětskému divákovi příjemné a hodnotně strávené odpoledne.

Mirek - člen dětské poroty

V DIVADLE

V divadle jsme jako doma,
v divadle se vyznáme,
Kajetán Tyl, Švanda dudák,
Veselohra na mostě.

Jak se žerou princezny?

Odpověď je snadná:
přijďte se sem podívat
a věc bude jasná.

Co dělá zlá kouzelnice,
dozvíme se v pátek
a to pro každého z nás
bude velký svátek.

Jak se čerti ženili?

V Černočerném pekle?

Teď si běžím pro lístek,
nestihnu to hnedle.

Foto. z inscenace

ZVEME na závěrečné vyhlášení výsledků XVII. krajské soutěžní přehlídky inscenací her pro děti amatérských divadelních souborů Středočeského kraje a na slavnostní předání cen a čestných uznání v neděli kolem 15,30 hodin.

DĚTSKÁ POROTA

- byla to pohádka
- zpěváci byli vypravěči pohádky
- proč královna chtěla upálit princeznu, vždyť byla její máma?
- čert byl hodný a dopadl dobře - oženil se s Terezou a skončil jako člověk - chudák
- bylo mi divné, že čerta tak rychle propustili z pekla
- maršálek s dvorní dámou pěkně kvokali
- kat byl líný, dělal všechno za peníze
- tři soudci nic nevěděli, ale věřili jenom královně
- královna dělala všechno jenom pro šperky
- chudina byla všeho schopná, ráda se dívala jak kat mlátí Terezu, ale nevím proč ji potom nechtěli pustit do lesa
- chudina se odvracela od toho, kdo byl v nebezpečí, aby se jim nic nestalo
- scéna byla pěkná, měli to rychle přestavěné a při tom vím, kde to bylo
- kostýmy a písničky se mi líbily
- když princeznu upalovali, seděl princ na koši a nesnažil se ji zachránit i když ho královna nehlídala a šla podpálit hranici sama

VÍTE, ŽE

...včera začal seminář k problematice dětského divadla. Do Rakovníka se sjelo celkem 17 seminaristů, nejvíce z nymburského a mělnického okresu.

...lektorem prvního večera byl dr. Milan Strotzer a na programu byl dramaturgický rozbor hry F. Pavlíčka "Bajaja".

NĚKOLIK INFORMACÍ A MYŠLENEK Z JEDNOHO ZAJÍMAVÉHO SEMINÁŘE

Konal se 17.2. t.r. v Trnavě a zúčastnili se ho zástupci divadel pro děti a mládež, pedagogové, pracovníci kulturních zařízení, SSM, PO a řada dalších pracovníků kultury, školství a všech ostatních, kteří pracují s mládeží.

Marian Lucký, psycholog a dramaturg trnavského divadla pro mládež úvodem připomenul, že v uplynulém roce se diskutovalo o výzkumu hodnotové orientace mládeže. Pořadí tohoto hodnotového žebříčku bylo:

- orientace na materiální hodnoty
- sport
- dostat se do ciziny
- tanec, diskotéky, oblíbené kapely.

Přejímání kultury - pouze pasivní formou. Hlavně prostřednictvím televize, filmu, videa. Divadlo jen sporadicky. Lásky, lidské vztahy, rodina, to vše byly hodnoty poslední.

Dále M.Lucký připomenul, že my se bojíme rozmlouvat s dětmi o tom, co se kolem nich děje. V mnoha zemích se na př. otvírají problémy nemocných a postižených dětí, narkomanie, kriminalita, sociální problematika různých etnických skupin a pod. Je to součást ozdravovací terapie v rámci společnosti.

Jako negativní jev se u dětí projevuje negativní reakce na au-

tokracii, křivdu. Negativním jevem je relativizace hodnot: společensky je hodnocen víc ten, kdo má, než ten, kdo umí. Nedůvěra ve svět dospělých, kteří něco jiného říkají, něco jiného dělají.

Hovořilo se o špatném systému výchovy osobností, ty mohou vyrůst jediné tehdy, jsou-li podporovány jejich mimořádné schopnosti, jejich jedinečnost, jejich suverenita. Čím větší důvěra a zodpovědnost je na jedince kladena, tím silnější osobností se stává.

/Vybráno z článku A.Lošťákové,
Zpravodaj č.3 - Nár.přehl./

DNES VÍTÁME

...v Tylově divadle dva soubory najednou. Nejdříve dopoledne od 10ti hod. uvidíme představení DS Nového divadla KD kpt.O.Jaroše z Mělníka, jehož text napsal člen souboru Roman Musil. Odpoledne pak vystoupí DS Dobrovít OB Dobrovice s báčorkou J.K.Tyla "Strakonický dudák". Dopolední představení nese název "Jak se žerou princezny".

Oba soubory si už vyzkoušely, co to znamená hrát na krajské soutěžní přehlídce. Mělničtí pětkrát, dobrovičtí jedenkrát.

Oběma souborům přejeme, aby se jim u nás dobře hrálo, dětem, aby se jejich pohádky líbily a ať i v budoucnu je u nás často vítáme.

ZLOMTE VAZ!

PATERO PŘEMÍTÁNÍ O POPELČINÝCH PROBLÉMECH

Úvaha čtvrtá

O SMÍCHU

Organickou potřebou dětského obecnstva je veselost. A to je vůbec nejsilnější pramen nedorozumění, těžkých, vytrvalých a v černých chvílích se zdá, že vůbec nevykořitelných omylů - dramaturgických, režisérských i hereckých. Jen ti nejcitlivější dokáží pochopit, že dětský výklad veselosti je mnohem širší a velkorysejší než dospělá představa komiky. Veselé jsou pro děti všechny projevy vitality a odolnosti, aktivity a chytrosti, odvahy a spravedlivého vzdoru proti ponižování lidské důstojnosti. Veselá je pro ně každá otevřená hra "na něco" i dynamický pohyb, který nemusí vždycky směřovat ke gagu nebo šprýmu, aby děti rozjařil: v cirkuse se nesmějí jen klaunům, v podstatě stejnou emoci i nadšenou sympatii vzbuzuje třeba zázračný žonglér nebo obratný kouzelník. Rozhodně mnohem spíš než tak častá a tak špatná divadelní "komika", která se jim nabízí v podobě zoufalého autorského ždímání slovních vtípků a žertovných vycpávek dialogů, v podobě starooperetních komických šarží či v umělé bujaroosti poskakující loutky, provolávající "Hele, jak je mi veselo!"

Stejně tak organická je ovšem potřeba žasnout. Je to ta nejpřirozenější, základní touha po přesahu sama sebe, po vytržení, po zážitku ještě nikdy předtím nezažívaném. Této divácké potřebě zůstáváme v divadle pro děti, amatérském i profesionálním, hereckém i loutkovém dlužní skoro všechno. Lámeme si hlavu, abychom za děti rozhodli, čemu a od kdy mohou rozumět a čemu ne a zapomínáme, že divadlo stejně jako poezie má moc konat zázraky, které vůbec není třeba si hned na místě vysvětlovat "co tím chtěl básník říci", ale které dokáží poskytnout i dítěti jakoby bleskem ozářenou jasnou zřivou chvíli jakéhosi prohlédnutí spíš než poznání. Tuto moc má ovšem jen umění divadla - atrapy to nedokáží, ty se drží hezky při zemi a podávají dětem duševní krmí v podobě řídké kašičky.

Alena Urbanová

KUKÁTKO 1989 vydává přípravný výbor. Toto 4. číslo vyšlo 4. listopadu. Odpovědný redaktor Jaroslav Kodeš. Foto Jiří Chlum. Povoleno OK ONV Rakovník pod číslem 03212112/89. Tisk OŠ ONV Rakovník.